

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ»
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ КРИЗОВИЙ ЦЕНТР «СОЦІОТЕРАПІЯ»
ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ «АНКОР»
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК імені СТЕФАНА БАТОРІЯ
(Республіка Польща)

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ
В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

08 жовтня 2024 року, м. Київ

УДК 155.9

Збірник тез наукових доповідей Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій» 08 жовтня 2024 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2024. 161с.

Друкується за рішенням Вченої ради
Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Протокол № 11 від 21.11.2024 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Оксана СЕРГЕСНKOBA, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, професор.

Олена ЛИТВИНЕНКО, завідувач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, доцент.

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук.

Олена СОРОКІНА, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Ярослав КОРКОС, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії з спеціальності 053 Психологія.

Ганна СОБЧАК, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей висвітлено наукові та прикладні аспекти соціально-психологічної допомоги особистості; соціально-психологічну допомогу постраждалим під час кризових подій та військового конфлікту; особливості психологічної культури та просвіта у воєнний та повоєнний час; психологічну парадигму у розбудові інклюзії в освітньому просторі.

© Факультет психології,
соціальної роботи та
спеціальної освіти

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 1

«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ДОПОМОГИ ОСОБИСТОСТІ»

А. Д. Васильєв

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВОЇ ТЕРАПІЇ У ПОДОЛАННІ РОЗЛАДУ СОЦІАЛЬНОЇ ТРИВОГИ.....9

Г. І. Васильєва, К. О. Сінько

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЦАМИ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....11

Н. Д. Вінник, В. В. Бабенко

ДО ПИТАННЯ ФРУСТРАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....13

Н. Д. Вінник, Т. Є. Кременська

ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ВИБІР ОСОБИСТІСТЮ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ У ЖИТТЄВИХ КРИЗАХ.....14

Н. Д. Вінник, О. В. Майбоженко

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДОЛАННЯ КРИЗИ ДІТЬМИ 6-7 РОКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КАЗКОТЕРАПІЇ.....16

Н. Д. Вінник, М. Г. Плакса

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТРИВОЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ ТА МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ В НАВЧАННІ.....18

Н. Д. Вінник, М. Г. Плакса

ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ НА МОТИВАЦІЮ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ В НАВЧАННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....20

І. А. Власенко

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ДРУЖИНАМ ІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....22

І. А. Власенко, Н. І. Лобаненко

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ЖИТТЄВИХ КРИЗ ЖІНОК - ВИМУШЕНИХ МІГРАНТОК.....24

І. А. Власенко, Т. К. Яворська

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄВОЇ КРИЗИ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ ТА ЇЇ ПОДОЛАННЯ.....26

Ж. Окамбі-Кіндало Ясса

ПСИХОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ НАРЦИСТИЧНОЇ ТРАВМИ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБИСТОСТІ.....29

Н. О. Довгань

КОНСТРУКТИВНА ПОВЕДІНКА ГРОМАДЯН У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ: ТЕХНОЛОГІЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВТРУЧАННЯ.....30

Є. Ю. Журавель

БІОСУГЕСТИВНА ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ СТРЕС- АСОЦІЙОВАНИХ РОЗЛАДІВ У ЛЮДЕЙ ІЗ БОЙОВИМ ДОСВІДОМ.....32

І. В. Зрум

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....35

С. М. Каліщук

РЕАЛІСТИЧНЕ СПІВВІДНЕСЕННЯ ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА ІЗ СВІТОМ В УМОВАХ ВІЙНИ.....36

С. М. Каліщук, К. О. Солдатова

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ОСОБИСТІСТЮ КРИЗИ НЕПЕРЕБОРНІХ ОБСТАВИН.....40

В. В. Кобильченко, І. М. Омельченко

ІНКЛЮЗИВНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НОВА ГАЛУЗЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ.....42

О. П. Коханова, О. С. Голованова

САМОРЕГУЛЯЦІЯ ДОРОСЛИХ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ.....44

В. В. Левченко

ПСИХОДИНАМІЧНИЙ АСПЕКТ У КАТАТИМНО-ІМАГІНАТИВНІЙ ПСИХОТЕРАПІЇ.....46

В. А. Литвиненко, О. В. Тюфякіна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З НАВЧАЛЬНИМИ ТРУДНОЦЬМИ.....47

О. В. Мартинчук, Н. Б. Дуб'юк

АКТУАЛЬНІСТЬ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ПРОФІЛЮКООРДИНАТОРА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....49

О. В. Мартинчук, Н. Л. Шнит

ФОРМУВАННЯ СТАТЕВОЇ ОСВІЧЕНОСТІ ПІДЛІТКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК СКЛАДОВА ВИХОВАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....51

Я. В. Мартинюк

СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДИ ПОСТРАЖДАЛОЇ ВІД ВОЄННИХ ДІЙ.....53

В. М. Мельник

ПОНЯТТЯ ПРО ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....54

І. В. Музиченко, Ю. В. Одінцова

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ВЖИВАННЯ ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ.....58

Т. М. Нікуліна

КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.....59

Б. В. Плєскач, С. Т. Ренетій

ВСТАНОВЛЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ ДО ОНЛАЙН-ТЕСТУВАННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ.....61

О. М. Рева, О. О. Заболотна

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....63

О. М. Рева, О. О. Мікулінцева

ПОБУДОВА ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ В ПЕРІОД РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....65

О. М. Рева, С. А. Олійник

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНОСТІ ВЕТЕРАНІВ ДО РЕІНТЕГРАЦІЇ В ЦИВІЛЬНЕ ЖИТТЯ.....68

П. Г. Рубан

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА У СТВОРЕННІ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ОСІБ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.....70

М. В. Сітцева

ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДСТАВИ ФОРМУВАННЯ АТРИБУТИВНОГО СТИЛЮ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ АНІМАЦІЇ.....72

Т. В. Сова

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПСИХОЕМОЦІЙНИХ ПРОЯВІВ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОСОБИСТОСТІ.....73

К. С. Справцева

САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ ЯК ІНДИКАТОР СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУЧАСНОСТІ.....76

О. А. Столярчук, Т. А. Богославська

ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ.....77

О. А. Столярчук, І. І. Розсоха

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДРУЖИН ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ.....79

О. А. Столярчук, О. П. Коханова

САМОРЕАЛІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ.....81

Г. В. Супрун, Т. М. Гуріна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....83

Д. В. Ткачук

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЦАМИ У ПРОЦЕСІ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ.....85

В. І. Хоменко

ІНКЛЮЗИВНІ СТРАТЕГІЇ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ: ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ ДІТЕЙ З РАС.....87

Т. В. Хомик, М. В. Грабко

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ ДО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....89

Т. П. Цюман, І. Андрієвська

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ПРАКТИК УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗВО В УМОВАХ ВІЙНИ.....90

Т. П. Цюман, О. С. Матюшок

ПРОБЛЕМА СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА НАД ЖІНКАМИ ПІД ЧАС
ВОЄННИХ ДІЙ.....92

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 2

«ПРАКТИКИ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ»

О. О. Байєр

ОСОБЛИВОСТІ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ УКРАЇНЦІВ ПОВОЄННОГО ПОКОЛІННЯ
(НА ПРИКЛАДІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ).....95

Н. М. Бабич, Т. О. Шахрай

ЗАЇКАННЯ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....97

Н. В. Ванда, І. Ю. Склярєнко, В. М. Піщана

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ПСИХОЛОГІВ.....99

Н. Д. Вінник, Н. М. Стрєєва

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ПОБУДОВИ ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ УЧНЯМИ
ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....101

І. А. Власєнко, В. Ф. Нода

СПЕЦИФІКА КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ У ОСІБ ВІКУ СЕРЕДНЬОЇ
ДОРΟΣЛОСТІ.....103

С. С. Жорова

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ
ПІДЛІТКАМ.....106

С. М. Каліщук, Ю. М. Токарєва

ОБРАЗ ЯК КАТЕГОРІАЛЬНЕ ЯДРО В ФОРМУВАННІ ОБРАЗУ МАЙБУТНЬОГО
ОСОБИСТОСТІ.....108

А. Є. Книш, Я. Р. Сойка

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ НАВИЧОК
ЛЮДЕЙ З РДУГ.....110

А. М. Котелевець

СОЦІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ.....111

М. С. Крапива

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОЛАЮЧОЇ ПОВЕДІНКИ ОСІБ РАННЬОГО
ДОРΟΣЛОГО ВІКУ, СХИЛЬНИХ ДО ЗАЛЕЖНОСТІ.....113

В. П. Кутішенко, М. Ю Ільховська

ПРИЧИНИ ЕМОЦІЙНОГО ВИСНАЖЕННЯ У ЖІНОК ДОРΟΣЛОГО
СЕРЕДНЬОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....115

О. М. Лозова

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРАПІЇ ПСИХІЧНОЇ ТРАВМИ У ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО
ВІКУ.....116

О. М. Рева, М. В. Вакуленко

ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДСНС.....118

О. А. Сорокіна, О. М. Кушнір ПСИХОПРОФІЛАКТИКА СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	121
О. П. Таран, А. С. Блажко ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	123
О. П. Таран, Н. В. Панченко ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ СИМВОЛДРАМИ У СУПРОВІД КЛІЄНТІВ З ПАНІЧНИМИ АТАКАМИ.....	124
О. Р. Ткачишина ДО ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я.....	126
О. Р. Ткачишина, І. С. Контар АРТ ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ОСОБАМИ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	128
К. Ю. Хорошун ПАРАСОЦІАЛЬНІ СТОСУНКИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ШАНУВАЛЬНИКІВ КОРЕЙСЬКОЇ ХВИЛІ В УКРАЇНІ.....	129
Л. Шинкарьова РОЗВИТОК АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДРУЖИН УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ.....	131

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 3. ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОСВІТА У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС

Н. М. Бабич, К. О. Тичина МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У СІМ'ЯХ, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЦАМИ, ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ПОДІЙ І ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ.....	133
О. М. Денисюк, Я. Ю. Загупіна-Візер СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	135
К. Дробот МЕТОД «MUSIC MEDIATED INTERVENTION» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РАС ДО СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	136
О. В. Іваскевич НАСТІЛЬНО-РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОСТІ У ЛЮДЕЙ, ЩО ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМУЮЧІ ПОДІЇ.....	138
В. П. Кутішченко, О. О. Немикіна ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КРИЗИ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ У ЦИВІЛЬНИХ ЧОЛОВІКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	140
В. П. Кутішченко, М. Д. Соколовська ПРОБЛЕМА ЧИННИКІВ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	142

В. А. Литвиненко, Ю. В. Нечваль

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОПИСОВОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ МЕТОДОМ МНЕМОТЕХНІКИ.....143

В. В. Лях

ДО ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ Й ІНТЕГРАЦІЇ ВПО.....145

Л.І. Матвієнко

ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ З РОЗВИТКУ БАТЬКІВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЩОДО ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ СТРЕСУ У ДІТЕЙ....147

І.С. Нохріна

МЕНТОРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СПРИЯННЯ СОЦІАЛЬНОГО УСПІХУ.....149

У. О. Пчолкіна

СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ.....151

О. П. Сергєєнкова, Ю. Г. Струнгар

ВПЛИВ ЗМІ НА СПРИЙНЯТТЯ ОСОБИСТІСТЮ КРИЗОВИХ ПОДІЙ.....152

Т. В. Скрипник, К. О. Москалюк

СУТНІСТЬ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ УЧАСНИКАМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....154

О. А. Сорокіна, Т. С. Рубчинська

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....155

О. Р. Ткачишина, К. В. Кабай

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....158

В. Улибін

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА У КОНТЕКСТІ РОБОТИ З ЖЕРТВАМИ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....159

Є. Ю. Юрєвич

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ ДО РОЗВИТКУ.....161

освітньому середовищі ЗЗСО у експериментальній групі є завеликим та потребує корекції. Отриманий результат спонукав нас розробити тренінгову програму, спрямовану на подолання булінгу в освітньому середовищі ЗЗСО.

Висновки. Таким чином, створення освітнього середовища ЗЗСО, вільного від насильства, сприяння розвитку та самореалізації підлітків, формуванню у них здорового, безпечного способу життя передбачає комплексну роботу з подолання та профілактики булінгу в ЗЗСО. При цьому необхідно враховувати конкретну категорію учнів, із якою взаємодіє педагог.

Список використаних джерел

1. Джуська А. В., Джуський В. В. Булінг - порушення права дитини на повагу до її гідності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2019. №2. С. 26-33.
2. Килівник А. М. Індивідуальні особливості схильності підлітків до булінгу. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського*. 2019. № 58. С. 167-172.
3. Лалак Н. В. Булінг в освітньому середовищі сучасного закладу загальної середньої освіти : теоретичний аспект. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2019. №1 (9). С. 34-35.
4. Чопенко О., Чайкіна Н. Психологічний аналіз впливу булінгу на поведінку підлітків в залежності від психосоціальної адаптивності. *Scientific Collection «InterConf»*. 2022. №138. С. 212-215.

В. Улибін, м. Київ,
v.ulybin@kubg.edu.ua

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА У КОНТЕКСТІ РОБОТИ З ЖЕРТВАМИ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ

Робота журналіста з жертвами воєнних злочинів часто асоціюється з роботою пов'язаною із травмою, з якою мають працювати психологи. У цьому контексті медійники стикаються з історіями про смерть, поранення, сексуальне насильство або погрозу ним тощо. Відтак, вони повинні мати значний емоційний ресурс та бути психологічно готовим надати жертвам мінімальну первинну психологічну допомогу та усвідомлювати, що це однозначно вплине на власний психологічний добробут журналіста.

Журналісти часто побоюються, що розмова про болісний досвід може викликати ретравматизацію людини. Однак багато експертів із психотравми вважають, що це поняття може скоріше заплутати, ніж допомогти прояснити ризики.

Не варто забувати, що журналістика, яка упродовж років сприймалася як професія, що вимагає, по-перше, особливих психологічних рис, по-друге, письменницького таланту, відшліфованого навчанням і практикою, по-третє, знання комунікаційних технологій, потрапляє під владу аматорів, які для власників медій привабливіші, ніж професіонали, бо не ставлять завищених вимог [3].

Висвітлення воєнних дій є тяжким випробуванням для будь-якого медіа чи окремого журналіста. Мова йде не тільки про реальну небезпеку для здоров'я і життя репортера. У професійній складовій цієї роботи вкрай складно оцінювати й

зважувати уривчасту та суперечливу інформацію; з'ясовувати, що саме відбувається, і подати об'єктивну картину подій, особливо якщо мова йде про рідну країну самого репортера [1].

В порадах щодо роботи із жертвами воєнних злочинів вказується, що коли люди говорять про болючі події в минулому, вони з високою ймовірністю відчують дистрес, що проявляється у втраті концентрації, підвищеній емоційності або заціпенінні та інших труднощах. Якщо журналісти працюють відповідально, цей дистрес буде тільки природним побічним продуктом тих минулих (або нинішніх) подій, а не свіжою травмою [4].

До інтерв'ювання людей, які пережили серйозні травми (поранених і понівечених солдатів, людей, які пережили полон, сімей загиблих або біженців тощо) журналісту потрібно підходити із повною відповідальністю і усвідомленням того, що вони можуть бути найпершою людиною, кому жертви будуть розповідати про свій пережитий досвід. Про досвід, який пережили жертви воєнних злочинів однозначно буде важко їм переповідати.

На думку дослідників та практиків, при роботі з жертвами воєнних злочинів варто враховувати декілька аспектів:

1. Найкраще дозволити особі, в якій ви хочете взяти інтерв'ю, обирати місце та час для розмови. Можливо, не варто починати з питань. Запропонуйте їй розказати те, що вона хоче. Можливо, знадобляться кілька зустрічей. Пам'ятайте, що людина могла втратити довіру до світу, і їй потрібно заново вчитися довіряти, в тому числі і журналісту.

2. Не апелюйте до справедливості, до того що після матеріалу все буде вирішено і всі будуть покарані і т. д. Цим ви можете ще більше в майбутньому травмувати людину.

3. Не давайте порожніх обіцянок, в яких не впевнені. Не дозволяйте власним емоціям взяти гору - ваше завдання слухати.

4. Краще брати інтерв'ю не одразу після пережитої травми, а через деякий час, оскільки психіка людини може бути ще в неадекватному стані. Люди можуть мати проблеми з пам'яттю, тому що їхня свідомість не вписала травматичний досвід.

5. Будьте обережні, копаючи глибоко — людина може не знайти елемент і щоб виправдати ваші очікування, вигідає його. Будьте уважними. Адже, зрештою, питання полягає в тому, чия це відповідальність: ваша, як журналіста, який переповість цю історію, чи людини, яка перебувала в певному психічному стані [2, с. 57-58].

Разом із тим, є перелік дій журналістів, яких варто уникати: надмірне інтерв'ювання джерела багатьма журналістами; примушування до обговорення деталей, яких людина не хотіла б розкривати; відкидання або ігнорування емоційного стану джерела; відсутність прозорості щодо використання свідчень людини [4].

Список використаних джерел:

1. Військова журналістика. український аспект: становлення української військової журналістики; місце військової журналістики у медіапросторі в період воєнного стану; правові підстави діяльності військових журналістів під час

воєнних дій / Укл.: Копотун І. М., Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Пасіка С. П., Петков С. В. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 676 с.

2. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. 118 с.

3. Кость С. Журналістика і війна: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 414 с.

4. Різ Г. Розслідування воєнних злочинів: Опитування постраждалих і вцілілих. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://gijn.org/ua/resurs-ua/rozsliduvanna-voennih-zlociniv-opituvanna-postrazdalih-i-vcililih/>. Дата звернення: 29.09.2024.

Є. Ю. Юревич, Київ,
yyurevych.fpsrso23m@kubg.edu.ua

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ ДО РОЗВИТКУ

Згідно з дослідженням Gradus Research в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я, 77% українців відчують високий рівень стресу і знервованості, а 52% зізнаються в почутті тривожності та напруги [1].

Багато хто намагається впоратися з негативними емоціями самотійно, вдаючись до перегляду медіа, спілкування з друзями або часу з сім'єю. Тим не менш, тільки 3% регулярно звертаються за психологічною допомогою, хоча 40% відчують потребу в професійній підтримці. Це вказує на критичну потребу в розширенні доступу до психологічних послуг та підвищенні обізнаності про них, особливо під час воєнних та повоєнних умов.

Профілактика психологічних проблем та розвиток ресурсів стійкості через освітні програми, семінари, тренінги та засоби масової інформації має стати пріоритетом у психологічній просвіті. Це включає підвищення обізнаності про психологічну допомогу, методи самопомоги та доступність професійних психологічних послуг.

Важливу роль в результатах навчання відіграє мотивація. Мотивація охоплює різні психологічні фактори, що визначають напрям дій особи, її інтенсивність та витривалість. Мотивація - це внутрішній процес, який спонукає людину до дії, направляє її поведінку та підтримує цю діяльність [2].

Згідно з теорією самовизначення, розробленою Едвардом Деці та Річардом Раяном, люди мають три основні внутрішні потреби: потребу в автономії (прагнення бути вільним у своїх діях), компетентності (відчуття ефективності та майстерності) та зв'язку (відчуття приналежності та зв'язку з іншими) [4]. Задоволення цих потреб є критично важливим для внутрішньої мотивації, яка сприяє вибору дій, наполегливості та загальному благополуччю.

З метою дослідження факторів, що впливають на задоволення цих трьох внутрішніх потреб, було проведено опитування серед 68 учасників програми кадрового розвитку, співробітників національної мережі АЗК. В опитуванні використовувався «Опитувальник внутрішньої мотивації» в контексті навчального досвіду. За результатами опитування для кожного учасника визначалися показники